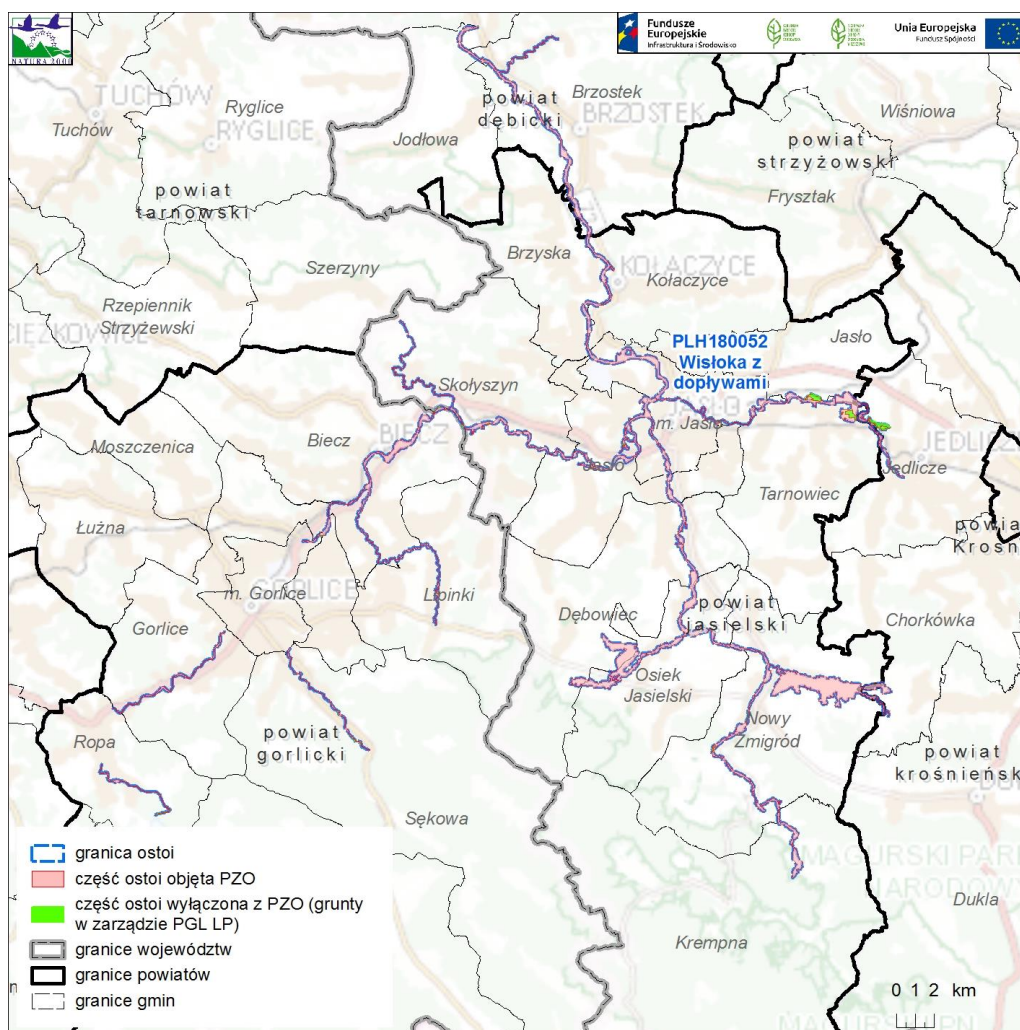

Wisłoka z dopływami PLH180052

Powierzchnia: 2651,03 ha

Status: obszar zatwierdzony, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Położenie administracyjne: Obszar Natura 2000 PLH180052 Wisłoka z dopływami położony jest w województwie podkarpackim, w powiatach: dębickim (gminy Jodłowa, Pilzno, Brzostek), jasielskim (Brzystka, Dębowiec, Jasło – gmina wiejska, Jasło – gmina miejska, Kołaczyce, Krempana, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Skołyszyn, Tarnowiec), krośnieńskim (Chorkówka, Jedlicze) oraz województwie małopolskim, w powiecie gorlickim (gminy Biecz, Gorlice – gmina miejska, Gorlice – gmina wiejska, Lipniki, Ropa, Sękowa).

Ryc. 1. Położenie obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 na tle podziału administracyjnego

Istniejące formy ochrony:

Obszar pokrywa się z Magurskim Parkiem Narodowym (ok 0,03% pokrycia) oraz z Obszarami Chronionego Krajobrazu: Południowomałopolskim (3,41%), Beskidu Niskiego (9,87%), Pogórza Ciężkowickiego (woj. podkarpackie) 8,49% i Pogórza Strzyżowskiego (0,57%). Ponadto Obszar pokrywa się również z Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Beskid Niski PLB180002 (6,55%).

Opis obszaru:

Obszar Natura 2000 PLH180052 Wisłoka z dopływami obejmuje część doliny rzeki Wisłoki od miejscowości Myscowa do mostu drogowego na drodze krajowej nr 73 w Jaworzu Górnym oraz część dolin jej dopływów: Iwielki (P), Kłopotnicy (L), Jasiołki (P), Kamienicy (P) i Ropy (P) wraz dopływami Sękówką (P), Libuszańką (P) i Olszynką (L). Swoim zasięgiem Obszar obejmuje część Pogórza Środkowobeskidzkiego (Pogórze Jasielskie, Obniżenie Gorlickie, Pogórze Strzyżowskie, Pogórze Ciężkowickie i Kotlina Jasielsko-Krosnieńska) oraz fragmenty Beskidów Środkowych – mezoregion Beskidu Niskiego.

Wyżej wymienione cieką to małe rzeki i potoki fliszowe, głównie o kamienistym i kamienisto-żwirowym dnie. Lokalnie w wyniku akumulacji rzecznej powstają odsypy i łachy piaszczyste oraz kamieniste wyspy, będące podłożem dla rzadkich, pionierskich zbiorowisk roślinnych. Szybkie przepływy oraz duże ich wahania sprzyjają rozwojowi fauny prądolubnej (reofilom). Łącznie stwierdzono tu ponad 30 gatunków ryb w tym pięć z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Są to: brzanka *Barbus carpathicus*, różanka *Rhodeus amarus*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio* koza *Cobitis taenia* oraz jeden gatunek minoga: minóg strumieniowy *Lampetra planeri*. Wisłoka jest jedną z najważniejszych rzek przewidzianych do restytucji łososia *Salmo salar* i jesiotra *Acipenser oxyrhynchus*. Jej dopływy włączone do ostoi mają walory kwalifikujące je jako ważne tarlisko anadromicznych ryb wędrownych.

Z ciekami wodnymi związanych jest również szereg siedlisk przyrodniczych, ujętych w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Należą do nich starorzecza oraz siedliska związane z procesem zarastania kamieńców i piaszczystych łach (pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, zarośla z wrześnią i wierzbą siwą *Salici-Myricarietum*, zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i ziołorośla nadrzeczne z rzędu *Convolvuletalia sepium*). Otoczone są one często lasami i zaroślami łągowymi (łągi wierzbowe *Salicetum triandro-viminalis*, *Salicetum albo-fragilis*, pozostałości łągów topolowych *Populetum albae* oraz fragmenty: podgórskiego łągu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum*, olszynki górskiej *Alnetum incanae*, olszyny bagiennej *Caltho-Alnetum* i łągu wiązowo-dębowego *Ficario-Ulmetum campestris*), będącymi schronieniem dla bobra europejskiego *Castor fiber* czy wydry *Lutra lutra*. Siedliska leśne uzupełniają położone poza równiną zalewową – grądy, kwaśne i żyzne buczyny oraz jaworzyny ze związku *Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani*.

Wysoką wartością przyrodniczą charakteryzują się łąki rajgrasowe (*Arrhenatherion*) oraz łąki podmokłe ze związków *Calthion* i *Molinion*, będące siedliskiem cennej fauny motyli z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: modraszaków z rodzaju *Phengaris* – modraszka telejusa *P. teleius*, modraszka nausitousa *P. nausithous* i czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*, a także górskie murawy bliźniczkowe ze związku *Nardion* (Kukuła K., Wróbel D., Bylak A. 2011. W: Rogala D., Marcela A. Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu).

Przedmioty ochrony obszaru:

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 jest 16 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 7 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wymieniono je poniżej (* oznaczono siedliska o znaczeniu priorytetowym).

- Przedmiotami ochrony są następujące typy siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG
 - 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
 - 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
 - 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków;
 - 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wrześni);
 - 3240 Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część – z przewagą wierzby);
 - 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.;
 - *6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie);
 - 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
 - 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
 - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
 - 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
 - 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
 - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
 - *9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*);
 - *91EO Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
 - 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- Przedmiotami ochrony są następujące gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:
 - 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
 - 6177 modraszek teleius *Phengaris teleius*;
 - 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*;
 - 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
 - 1106 łosoś *Salmo salar*;
 - 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
 - 5264 brzanka *Barbus carpathicus*.

Założenia:

1. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 w części poza gruntami Skarbu Państwa będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
2. Jego głównym celem będzie uzupełnienie informacji o przedmiotach ochrony w tym ocena ich stanu zachowania, identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń, określenie celów działań ochronnych oraz działań ochronnych niezbędnych dla osiągnięcia wskazanych celów wraz z określeniem zakresu działań monitorujących.
3. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu m.in. z uwagi na ich występowanie wyłącznie na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Plan Zadań Ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, którym w przypadku obszaru Natura 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 t.j.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego przeprowadzone zostaną niezbędne badania terenowe.

Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie, w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
- ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
- określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
- wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
- jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody;
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy Siedliskowej);
- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Udział społeczeństwa w procesie planistycznym, prowadzony jest na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.).

Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W pracach nad projektem PZO przewidziano co najmniej 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, których celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

Informacja o postępie prac, prowadzonych spotkaniach i dokonywanych uzgodnieniach będzie zamieszczana na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie. Kontakt z członkami ZLW będzie utrzymywany także przez pocztę elektroniczną oraz telefonicznie. Za pośrednictwem dostępnych kanałów teleinformatycznych będzie można zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu i zgłaszać uwagi i wnioski podczas procesu planistycznego.

Koordynatorem prac nad projektem PZO Pan Alojzy Przemyski, nr tel. 41 38 11 731 lub 505 875 844, e-mail: biuro@uslugi-ekologiczne.pl.

Szczegółowych informacji udziela również Pani Olimpia Bator – Planista Regionalny, pod numerem telefonu (17) 785 00 44, e-mail: olimpia.bator.rzeszow@rdos.gov.pl oraz Pan Krzysztof Cholewa – Asystent Planisty Regionalnego, pod numerem telefonu (17)785 00 44, e-mail: krzysztof.cholewa.rzeszow@rdos.gov.pl.